Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

2023/0418(COD)

5.3.2024

***I
PROIECT DE RAPORT

referitor la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 în ceea ce privește titularii de pașapoarte sârbești eliberate de Direcția de coordonare sârbă (Koordinaciona uprava)
(COM(2023)0733 – C9-0412/2023 – 2023/0418(COD))

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

Raportor: Matjaž Nemec

Legenda simbolurilor utilizate

*	Procedura de consultare
***	Procedura de aprobare
***I	Procedura legislativă ordinară (prima lectură)
***II	Procedura legislativă ordinară (a doua lectură)
***III	Procedura legislativă ordinară (a treia lectură)

(Procedura indicată se bazează pe temeiul juridic propus în proiectul de act.)

Amendamente la un proiect de act

Amendamentele Parlamentului prezentate pe două coloane

Textul eliminat este evidențiat prin caractere ***cursive aldine*** în coloana din stânga. Textul înlocuit este evidențiat prin caractere ***cursive aldine*** în ambele coloane. Textul nou este evidențiat prin caractere ***cursive aldine*** în coloana din dreapta.

În primul și în al doilea rând din antetul fiecărui amendament se identifică fragmentul vizat din proiectul de act supus examinării. În cazul în care un amendament vizează un act existent care urmează să fie modificat prin proiectul de act, antetul conține două rânduri suplimentare în care se indică actul existent și, respectiv, dispoziția din acesta vizată de modificare.

Amendamentele Parlamentului prezentate sub formă de text consolidat

Părțile de text noi sunt evidențiate prin caractere ***cursive aldine***. Părțile de text eliminate sunt indicate prin simbolul ▌ sau sunt tăiate. Înlocuirile sunt semnalate prin evidențierea cu caractere ***cursive aldine*** a textului nou și prin eliminarea sau tăierea textului înlocuit.
Fac excepție de la regulă și nu se evidențiază modificările de natură strict tehnică efectuate de serviciile competente în vederea elaborării textului final.

CUPRINS

Pagina

PROIECT DE REZOLUȚIE LEGISLATIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN 5

EXPUNERE DE MOTIVE.....6

PROIECT DE REZOLUȚIE LEGISLATIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 în ceea ce privește titularii de pașapoarte sârbești eliberate de Direcția de coordonare sârbă (Koordinaciona uprava) (COM(2023)0733 – C9-0412/2023 – 2023/0418(COD))

(Procedura legislativă ordinară: prima lectură)

Parlamentul European,

– având în vedere propunerea Comisiei prezentată Parlamentului European și Consiliului (COM(2023)0733),

– având în vedere articolul 294 alineatul (2) și articolul 77 alineatul (2) litera (a) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în temeiul cărora propunerea a fost prezentată de către Comisie (C9-0412/2023),

– având în vedere articolul 294 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

– având în vedere articolul 59 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (A9-0000/2024),

1. adoptă poziția sa în primă lectură, preluând propunerea Comisiei;

2. solicită Comisiei să îl sesizeze din nou în cazul în care își înlocuiește, își modifică în mod substanțial sau intenționează să își modifice în mod substanțial propunerea;

3. încredințează Președintei sarcina de a transmite Consiliului și Comisiei, precum și parlamentelor naționale poziția Parlamentului.

EXPUNERE DE MOTIVE

a. Context

La 16 noiembrie 2023, Comisia a prezentat o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 în ceea ce privește titularii de pașapoarte sârbești eliberate de Direcția de coordonare sârbă (Koordinaciona uprava).

Potrivit Comisiei, această modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 ar permite exonerarea titularilor de pașapoarte sârbești eliberate de Direcția de coordonare sârbă de obligația de a deține o viză la trecerea frontierelor externe ale statelor membre pentru șederi a căror durată nu depășește 90 de zile în cursul oricărei perioade de 180 de zile.

În 2009, Kosovo a fost inclus în partea 2 din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 539/2001, ceea ce implica faptul că titularii de pașapoarte eliberate de Kosovo trebuiau să dețină viză la trecerea frontierelor externe ale statelor membre. La 19 ianuarie 2012, Comisia a inițiat un dialog cu Kosovo referitor la liberalizarea vizelor. La 14 iunie 2012, aceasta a prezentat Kosovo o foaie de parcurs care a identificat întreaga legislație și toate celelalte măsuri pe care Kosovo a trebuit să le adopte și să le pună în aplicare pentru a face progrese în vederea liberalizării vizelor. Acest dialog s-a încheiat cu succes și, la 4 mai 2016, Comisia a prezentat o propunere[1] privind transferul Kosovo în anexa II la Regulamentul (CE) nr. 539/2001.

Această propunere a fost, în cele din urmă, aprobată și adoptată la 19 aprilie 2023. Regulamentul (UE) 2023/850[2] a modificat Regulamentul (UE) 2018/1806[3] (care, între timp, a înlocuit Regulamentul (CE) nr. 539/2001), transferând Kosovo din partea 2 a anexei I în partea 4 a anexei II la regulamentul respectiv. La fel ca în cazul tuturor dialogurilor anterioare încheiate cu succes privind liberalizarea vizelor, s-a decis că exonerarea de obligația de a deține viză ar trebui să se aplice numai titularilor de pașapoarte biometrice. În plus, s-a decis că exonerarea respectivă nu ar trebui să se aplice până la data la care începe efectiv să funcționeze Sistemul european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS), instituit prin Regulamentul (UE) 2018/1240 al Parlamentului European și al Consiliului[4], ori până la 1 ianuarie 2024, oricare dintre aceste date survine prima. În urma adoptării Regulamentului (UE) 2023/850, titularii de pașapoarte sârbești eliberate de Direcția de coordonare sârbă ar

---

1 COM/2016/0277 final.

2 Regulamentul (UE) 2023/850 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerați de această obligație [Kosovo (Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovoului.)] (JO L 110, 25.4.2023, p. 1).

3 Regulamentul (UE) 2018/1806 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerați de această obligație (JO L 303, 28.11.2018, p. 39).

4 Regulamentul (UE) 2018/1240 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 septembrie 2018 de instituire a Sistemului european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS) și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1077/2011, (UE) nr. 515/2014, (UE) 2016/399, (UE) 2016/1624 și (UE) 2017/2226 (JO L 236, 19.9.2018, p. 1).

rămâne singurii cetățeni din regiunea Balcanilor de Vest care trebuie să dețină viză atunci când călătoresc în UE pentru ședere de scurtă durată.

Odată cu intrarea în vigoare a exonerării de obligația de a deține viză pentru titularii de pașapoarte din Kosovo, în propunerea sa, Comisia a considerat că motivele care stau la baza excluderii titularilor de pașapoarte sârbești eliberate de Direcția de coordonare sârbă de la această exonerare de obligația de a deține viză nu mai există și că toți cetățenii din regiunea Balcanilor de Vest ar trebui să beneficieze de un regim de călătorii fără viză în spațiul Schengen.

b. Direcția de coordonare sârbă

Direcția de coordonare sârbă a fost înființată în cursul dialogului cu Serbia privind liberalizarea vizelor. Scopul a fost de a înlocui cele șapte direcții regionale de poliție răspândite pe teritoriul sârb care erau însărcinate cu eliberarea pașapoartelor sârbilor kosovari până la momentul respectiv. Pașapoartele eliberate de Direcția de coordonare sârbă sunt biometrice și, de când a fost înființată direcția, au fost utilizate de titularii lor ca documente de călătorie în scopul deplasării în UE.

De la lansarea, în 2008, a primelor dialoguri privind liberalizarea vizelor, Comisia a stabilit un obiectiv general constând în acordarea accesului fără viză în spațiul Schengen întregii regiuni a Balcanilor de Vest. Obligația de a deține viză pentru Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia a fost eliminată în 2009, pentru Albania și Bosnia și Herțegovina, în 2010 și pentru Kosovo, în 2023. În acest context, prin eliminarea excluderii de la exonerarea de obligația de a deține viză pentru titularii de pașapoarte sârbești eliberate de Direcția de coordonare sârbă s-ar asigura că întreaga regiune a Balcanilor de Vest face obiectul aceluiași regim de vize.

c. Poziția raportorului

Politica Uniunii Europene în domeniul vizelor, inclusiv regimul său de liberalizare a vizelor, a fost, fără nicio îndoială, unul dintre cele mai influente instrumente de politică externă necoercitivă ale Europei. Cu toate acestea, din cauza complexității geopoliticii mondiale, dar, de multe ori, și din cauza diviziunilor interne ale Uniunii Europene, este necesar să se facă anumite compromisuri și să se ia decizii care creează adesea probleme în viitor. Acesta este și cazul Balcanilor de Vest, unde problemele nu sunt niciodată simple și sunt rareori ușor de rezolvat.

În ceea ce privește propunerea Comisiei, raportorul este de părere că această chestiune complexă necesită luarea în considerare a tuturor faptelor și aspectelor, dar merită, de asemenea, o abordare în care politica ar trebui lăsată deoparte pentru moment.
Trebuie recunoscut faptul că Uniunea Europeană a fost în mare măsură un catalizator al acestei probleme și, prin urmare, raportorul consideră că UE trebuie acum să o și rezolve.

A fost poate neînțelept să se impună Serbiei, în cadrul dialogului cu aceasta privind liberalizarea vizelor din 2008, o distincție pentru eliberarea de pașapoarte sârbilor care locuiesc în Kosovo, știind că o astfel de soluție putea avea doar un caracter temporar. În același timp, în această

soluție temporară nu au fost introduse suficiente garanții care să prevadă eventuala încetare a acesteia.

În plus, lipsa progreselor în normalizarea relațiilor dintre Serbia și Kosovo, precum și faptul că Serbia și Kosovo încă nu își recunosc reciproc documentele, nu au contribuit în niciun mod util la evitarea transformării acestei chestiuni într-o problemă.

Raportorul este pe deplin conștient de faptul că rezidenții sârbi din Kosovo care sunt titulari ai pașapoartelor eliberate de Direcția de coordonare sârbă rămân în prezent ultima categorie de persoane din Balcanii de Vest care au nevoie de viză UE, pentru motive care nu le sunt imputabile. Raportorul consideră că acest lucru constituie o discriminare și este, în principiu, ferm convins că orice discriminare ar trebui să fie interzisă și respectiv remediată imediat în cazul în care se produce. Același principiu ar trebui să se aplice și acestei propuneri.

Până când statutul definitiv al Kosovoului va fi stabilit sau până când se vor înregistra progrese semnificative în normalizarea relațiilor dintre Kosovo și Serbia, raportorul consideră că această propunere nu ar trebui să încerce să soluționeze conflictul dintre Serbia și Kosovo, întrucât nu poate face acest lucru și nici nu ar fi de așteptat să îl poată face. Raportorul consideră că, pentru a obține cel mai bun rezultat, ar trebui ca politica să fie lăsată deoparte și această problemă să fie abordată ca o chestiune tehnică.

Prin urmare, înțelegând complexitatea chestiunilor și luând în considerare toate aspectele diferite, raportorul salută propunerea Comisiei și sprijină adoptarea rapidă a acesteia în Parlament, fără amendamente, încă în actuala legislatură.